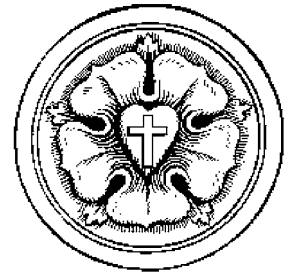

Kapernai

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye lapja

2010. év 2. szám

Tarévkezdés - Reformáció

Emeljétek föl fejeteket, ti kapuk, emeljétek föl, ti ősi ajtók, hogy bemehessen a dicső király!
Ki az a dicső király? A Seregek URa, ő a dicső király! (Zsolt. 24,9-10)

❖ 2010. augusztus 8-án istentiszteletet közvetített az MR1 Kossuth Rádió Tabról. A vasárnapra kijelölt textus alapján ígét hirdetett: Szigeti Szilárd lelkész.

❖ „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete.” Zsolt 118, 29

A Gyékényesi Evangélikus Egyházközségben 2010. szeptember 11-én templom felújításért adtak hálát. Az istentiszteleten Ittzés János püspök és Szemerei János esperes szolgált.

❖ „Amit megmondasz, igen megbízható. Templomodat szentség ékesíti, ó Uram, időtlen időkig!” Zsoltár 93, 5

A Szőkedencsi Evangélikus Leánygyülekezet hálaadó ünnepe 2010, szeptember 11 - én délután volt. Az istentiszteleten ígét hirdetett ITTZÉS JÁNOS, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke. Ünnepeükön megköszönték Urunknak, hogy templomuknak a közelmúltban feltárt mennyezeti freskóját felújíthatták, valamint, hogy a korábban a pusztavacsi gyülekezet szószék oltárához, immár a Jó Pásztornak szőkedencsi kicsi nyája járulhat.

❖ A nyár folyamán gyűjtést kezdeményeztek Tabon és környékén levő gyülekezetekben a borsodi árvízkárosultak megsegítésére. A gyűjtés egy jótékonyági hangversennyel zárult. Ezen az alkalmon a helyi fűvészenekar tagjai zenéltek, valamint Polyák Rita énekelt, akit Szemerei Márton kísért zongorán. Az eladott téglajegyekből 402.000 Ft gyűlt össze. A pénzből téglákat vásároltunk, amelyet egy edelényi család kapott meg, hogy összedőlt házát újjáépíthesse.

❖ A tabi gyülekezet folytatja a templomfelújítási munkálatait. Ezen a nyáron az ablakok felújítása, festése, az ablak-üvegek cseréje történt meg. Ezt követően a templombelső festéséhez is hozzáláttunk. A templom viszszaadta eredeti fehér színét. A munkálatok befejeztével hálaadó istentiszteleten szeretnénk megköszönni Istenünk megtartó szeretetét!

❖ A zalaszentgróti evangélikus parókiát a gyülekezet összkomfortos vendégházzá alakította át. Egész évben várjuk a pihenni vágyókat, kisebb csoportokat a teljesen felszerelt 3 szobás lakásba, melyhez közösségi helység is társul. Ár: megegyezés szerint (eltöltött időtől és csoport létszámától függően)

Érdeklődni lehet Koczor György lelkésznél.

Tel: 06 20/824.3444

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

❖ Az érzéseinket sok esetben egy szóban is ki tudjuk fejezni. Ezek a szavaink hozzátartoznak az emberi életünk legmélyebb pillanataihoz, ünnepeinkhez. Nehéz dolgunk van akkor, ha nem mondatokban, hanem szavakban kell gondolkodni. Tapasztaltuk, egy üzenet akkor ütős, ha rövid és könnyen elvihető, megjegyezhető. Nagyon nehéz megfogalmazni az üzenetet egy szóban, pár betűben.

A mi célkitűzésünk mégsem kevesebb. A balatonboglári gyülekezetben a Reformáció 500. évfordulójára egy olyan könyvet szeretnénk kiadni mely ötszáz szót tartalmaz. Olyan szavakat és pár mondatos magyarázatait gyűjtjük össze, amely kifejezi a mai keresztény ember számára, hogy mit is jelent neki ma a reformáció.

Aki kedvet és indítást érez arra hogy részese legyen ennek a kiadványnak, annak várjuk szavait és rövid pár mondatos magyarázatát az adott szóról az istvan.czondor@lutheran.hu e-mail címre, vagy az alábbi posta címre küldhetik el szavaikat: 8630 Balatonboglár, Hétház u. 17.

❖ **A balatonboglári parókia épületének hátsó részén egy 25 m²-es teljesen felszerelt apartman/vendégszoba max. 4 fő részére kiadó!**

Csendes, nyugodt környezetben, a parttól 5-10 percre az evangélikus templom mellett található a vendégszoba. Az öszre, ill. télre is vannak még szabad hétvégeink, ill. hétköznapjaink, melyre várjuk jelentkezéseiket. Az őszi időnyben sok szüreti fesztivál és bor ünnep lesz a Balaton partján. A vendégszobáért pénzbeli adományt fogadunk el! Az adományokkal a gyülekezetet és az ott folyó munkát támogatják. Egy felnőtt minimum 2000 Ft/fő/éj, egy gyermek 3-14 év között 1500 Ft/fő/éj, 3 év alatt ingyenesen rendelkezésre bocsájtjuk a vendégszobánkat.

További info: +3620/8242797

Foglaljon mielőbb szállást!

A változtatás jogát fenntartjuk!

❖ Zalaistvádon megkezdődött a templom felújítása. Az Európai Unió és a Magyar Köztársaság Kormánya által az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében nyújtott támogatás (26.638.637 Ft) mellett saját forrásból és közegyházi támogatással kívül-belül megújul az 1786-ban épült templom. Terveik szerint a jövő év elejére készülnek el a munkálatok.

A gyülekezetből elszármazott és a segíteni kész testvérektől adományokat az UniCredit Bank Zrt. **10918001-00000028-48030001** számlaszámra várják

Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.

(Zsolt 34,9)

Tolongás papírboltokban, nagy áruházak írószer részlegének óriási kínálata előtti sürgés-forgás, új táskájával a pénztárnál „feszítő” kisiskolás. A nyár utolsó heteinek jellemző képei. Hiába, hogy az időjárás szerint még strandon lehetnénk, már szeptemberre kell figyelni. Tanévkezdésre készül gyermek, szülő, tanár egyaránt.

Bizony készül a gyermek is. Még ha szeretné is meghosszabbítani a szünidőt legalább egy hónappal, azért benne is ott a vágyakozás. Találkozni osztálytárssal, elmesélni az elmúlt hónapok élményeit, egy kicsit újra átélve azokat. A legtöbb diákban, ha nem is vallja be, ott a kíváncsiság az új tanév, tananyag iránt is. Vajon mi lesz ebben az évben? Milyen élmények, milyen örömök, milyen kihívások várnak ránk? Az a diák, aki új iskolába kerül, vagy egyáltalán most kezdi az iskolát, bizony félelmekkel is küzdhet: milyenek lesznek a tanárok, milyenek lesznek az iskolatársak?

A szülő számára is fontos a tanévkezdés. Beszerezni mindent, ami szükséges. Átgondolni különórákat, szakkört, zeneiskolát, edzést, menzát és még ezernyi dolgot.

A tanár pedig várja a diákot készülve ő is, ki tudja hányadik tanévét kezdve már...

Jó néhány évvel ezelőtt, amikor elkezdtem óvodában hittant tanítani, felmerült a kérdés szülők részéről, hogy van-e értelme a hitoktatásnak ilyen kicsik körében. Én csak annyit mondtam, ha azt megértik a gyerekek, hogy az Isten jó és szeret minket, már elértük a célunkat. Szintén évekkkel ezelőtt a csurgói református gimnáziumban, amikor abban az évben először tartottam áhítatot, takarítónak öltöztem. Kezemben vödör meg felmosó

volt. Kérdeztem, hogy miért kell ezen csodálkoznunk? Nem az lenne a természetes, hogy egy egyházi iskolában még a takarító is bizonyosságot tehet hitéről, Isten jóságáról, szeretetéről? Nem az lenne a természetes, hogy úgy érti meg a diák a matematikai vagy fizikai összefüggéseket, a biológia rejtelmét, hogy azokon keresztül feltárul előtte a világot teremtő, és

fenntartó Isten képe? Akik nem egyházi iskolába járnak azok számára a hittan óra, ad lehetőséget arra, hogy megértse, felismerje, hogy szerető Istenünk van.

Amikor ez a rövid igehirdetés az olvasó kezébe kerül, már belerázódtunk az új tanévbe. Talán már túl vagyunk az első felelésen vagy feleltetésen, első örömkön és csalódásokon is, ami az iskolában, vagy az iskola miatt minket érhet. Érezzétek és lássátok a 2010-2011-es tanévben is, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül akár félelmeivel, csalódásaival, bánattal is.

Sikter János

Jövel, Szentlélek Úristen, a szomorkodók vigasztalója, az élet teremtője és megszentelője, az isteni igazság tanítója, a Krisztusban hívők öröme! Töltsd be híveid szívét mennyei erőddel! Gyűjtsd meg bennünk szereteted tüzeit, hogy kiirtsa szívünk minden gonosz kívánságát és önzését! Add nekünk kegyelmed ajándékait, hogy megismerjük Jézus Krisztust, a mi Urunkat, és benne új életet kezdjünk. Az új életben napról napra növekedjünk, megismerjük Krisztus minden értelmet meghaladó szeretetét, és megerősödjünk a cselekvő szeretetben Isten dicsőségére, az Úr Jézus Krisztus által! Ámen

Mi lesz belőle?

Csupa reménnyel kérdezzük, amikor büszkén feszít iskolás kék-fehér ruhájában, hátán a vadonatúj táskával. Titkolt félelemmel kérdezzük, és szigorúan csak gondolatban, amikor lóg a keze-lába, kócos a haja, vad a tekintete és élesek a szavai. Aggódva kérdezzük, amikor birkózik a feladatokkal, hol nyer, hol veszít, és ki tudja, mi lesz a vége. Amikor barátokzik és kapcsolatokat épít, munkát keres és boldogulni próbál. Mi lesz belőle? Minden szülő, gyerekeket, fiatalokat szerető felnőtt kérdése ez – és valamennyien belülről, mélyen ismerjük az érzéseket, amelyek ezt a kérdést övezik. Mi lesz belőle?

De kérdezhetünk fordítva is: kiből lesz a...? Kiből lesz a felelősségteljes, aktív felnőtt, aki nemcsak szemléli maga körül az eseményeket, hanem elég bátor és felelősségteljes ahhoz, hogy ha lehetősége van rá, cselekedjék, mégpedig nem kizárólag a saját érdekében, hanem a közjóért. Kiből lesz az aktív, felelősségteljes felnőtt ember? Egy kerekasztal-beszélgetést hallgattam. Gyülekezetek önkéntes munkatársai ültek az asztal körül. Olyan emberek, akik nem hivatásos, fizetett alkalmazottakként, hanem szabadidejükben tevékenykednek egy gyülekezetben. Kórust vezetnek, gyermekbibliakört tartanak, kirándulást szerveznek, vagy épp a könyvelést végzik, mert ahhoz értenek. Minden gyülekezet és minden lelkész álmai ők. Egyre kevesebben vannak, egyre többet panaszkodunk, hogy a gyülekezeti tagok inkább csak fogyasztóként vannak jelen, nehezen vállalnak aktív tevékenységet. Arról faggatták őket, mi indította őket a szolgálatra. Mi ad erőt a rendszeres gyülekezeti munkához? Mitől aktívak? A válaszok többsége így kezdődött: gyerekkoromban. Én voltam a perselyező a gyermekistentiszteleten. Én színeztam a

halacszkákat a hittanóra jelenléti ívéen. Én voltam felelős a konfirmandus órán a feladatlapokért. Én gyűjtöttem a gyertyát. Hozzászoktam. Belenőttem. Természetessé vált, mert átéltem, mennyivel gazdagítóbb élmény valahol feladatot vállalni, munkát befektetni, mint csak jelen lenni.

Szeptember van. Hittanórák kezdődnek. Kiből lesz az aktív, felelősségteljes keresztyén? A dolgok nagyrészt eldőlnének a hittanórákon.

Kiből lesz a tartós, megbízható, pozitív érzelmekre képes ember? Esküvő előtt álló fiatalokkal régi gyülekezeti emlékeket idézünk. Lelkes hittanosok voltak. Házi feladatban élen jártak, szinte sose hiányoztak. Mit is tanultunk? – a kérdés hallatán feltűnik, aztán láthatóan nő a zavar. Majd lassan előbukkannak éneksorok, dallamok. Hittankönyv emlékek, mondat-töredékek, konfirmációs vizsga izzasztó pillanatai. De szerettünk ott lenni! – dobja be valaki a mentőövet végül, és innen már teljes a pozitív hangzavar. Élmények, érzések, tábori emlékek, társak, gyertyák, képek. Történetek nagy megszügyenülésekről, zavarokról és felemelő jóérzésekről, büszkeségről. Végül aztán jönnek a konkrétumok is, tartalmi, tanulmányi emléktöredékek, amelyek úgy épültek be a fejbe, szívbe, életbe, hogy önmagukban, az érzelmi emlékektől izoláltan már alig jönnek elő.

Kiből lesz az érzelmileg stabil ember? Az a fajta, akiből ma is nagyon-nagyon sok kellene? A kérdés nagy része eldőlt a hittanórákon. A minden tudományt és minden tartalmat megelőző érzelmi beágyazottságon. Hogy a gyerekek, akik a vasárnap és a hétköznapi egy-egy óráját velünk töltik, biztonságot, meleget, szeretetet, otthonosságot érzzenek. Egyéni életükbe, kapcsolataikba, gyülekezethez tartozásuk hűségébe, stabilitásába ez a megkapott szeretet hozza a meleget adó tüzet.

Szeptember van. Hittanórák kezdődnek. Minden tudomány átadását előzze meg az elfogadó, biztonságot sugárzó szeretet. Ez tart Jézus közelében, ez őriz meg a keresztyén közösség vonzásában. Ez az, amit meg kell adnunk gyermekeinknek, hogy ne szorongva kérdezzük, amikor utánuk nézünk: Mi lesz belőle?

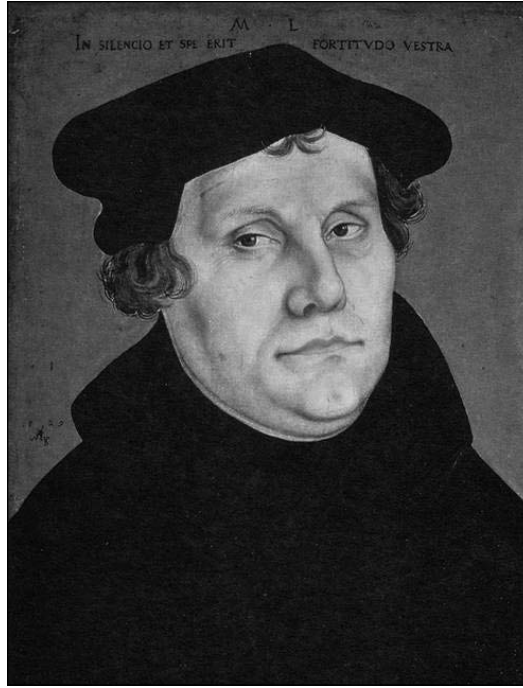
*Szabóné Mátrai Marianna
DEEgyhk püspökhelyettes
Gyakorlati Intézet vezető*

Mai reformáció

Elkezdődött a visszazámlálás. Egyházunkban is megalakult a 2017 felé bizottság, amelynek fő feladata, hogy előkészítse a reformáció közelgő 500. évfordulójának megünneplését. Szépek a tervek, és sok a feladat. Célegyenesbe fordultunk...

Szeretnék úgy szólni a reformációról, hogy a Kapernaum olvasói közül is minél többen felismerjék és megértsék, hogy a reformáció alapkérdése ma is életünk, sorsunk fő kérdése. Vagyis nem igaz az, hogy a Luther és kortársai számára egzisztenciális gondot jelentő probléma ma már nem időszerű. Bár az meglehet, hogy sokakat nem foglalkoztat, és még az is lehetséges, hogy az ilyen kérdésekkel viaskodó ember manapság ritka, mint a fehér holló. De hogy ne lenne életünk alapkérdése, azt én semmiképpen nem tudom elfogadni. Az igazság nem attól igazság, hogy sokakat foglalkoztat. Az igazság önmagában is megáll. Nem az igazság létezése lesz bizonytalan attól, hogy nem törődnek vele az emberek, hanem azoknak az élete lesz célt tévesztett, akik fittyet hánynak rá. Isten Isten volta, a bűn és a bűnbocsánat, a kárhozat és az üdvösség kérdése akkor is emberlétünk végső kérdése marad, ha a tudományától, technikájától és lehetőségeitől megszédült emberiségben senki nem foglalkozik velük. Nem tűntek el ezek a kérdések a történelem sülyesztőjében, velünk maradnak, és elkísérnek a sírig. Sőt azon túl is, mert Isten kereső, hívó szavára adott válaszunktól függ nemcsak földi életünk, hanem örök életünk, üdvösségünk is.

Ez a meggyőződés készlet most engem is szólásra. El kell mondanom a Kapernaum olvasóinak is: a kérdéseket mindenkinek magának kell megválaszolnia, az utat mindenkinek magának kell végigjárnia. Luther hite minket nem üdvözíthet, az ő lába minket nem juttathat a célba. Ezért nem elég emlékezni rá, nem elég idézni és hivatkozni rá, és nem elég büszkélkedni vele! Hite példát adhat, tanúságtétele eligazíthat, de hitvallásunkat

– ha az egyház közösségében tesszük is ezt – csak egyes szám első személyben mondhatjuk el.

Nem kerülhető el az a kérdés sem: mi volt Luther titka? Hogyan lehetséges, hogy nemcsak a magukat a reformáció örököseinek valló egyházak, de azok határain túl is sokan úgy tekintenek rá, mint aki életükben Isten eszközévé lett. Számomra is nagy meglepetést, és – nem tagadom – örömet is szerzett, amikor a reformátor születésének 500. évfordulójára megjelent egyik tanulmány-kötetben a következő olvashattam: Luthernek „*az a megjelölése, hogy 'ő atyánk a hitben' nem evangélikus körökből*

származik, hanem az ismert mainzi római katolikus teológiaprofesszortól, Peter Mannstól... Azt mondta: olyan sokat tanultam és kaptam tőle, hogy őt 'hitben atyám' -nak kell neveznem.”

Ki kell mondanunk: Luther titka nem Luther titka volt, hanem ez a titok magának Istennek a titka. Akinek élő igéje nélkül csak szűkölködünk, sorvad és pusztul életünk. Aki nélkül a legnagyobb tervek és elgondolások ellenére is egyre zavarosabb viszonyokba és helyzetekbe bonyolódunk. Amikor nemcsak a politikusok, hanem – egy mai amerikai teológus, Forde szavaival élve – „*Az ige hirdetői is megpróbálják optimista szózatokkal növelni önbecsülésünket, mégis egyre több ember szenved önértékelési problémák miatt. Talán a dolgok néven nevezésének mégiscsak van létjogosultsága.*” Kedves testvéreim! Itt a lényeg. Ez történt a reformációban is: néven nevezettek a dolgok. A bűn bűn, a kegyelem kegyelem. És Isten Isten – aki gyűlöli a bűnt, de kegyelmes a bűnbánó bűnöshöz. Krisztus érdeméért könyörül rajta, és óerte igaznak fogadja el.

És ahol ez ma megtörténik, ott ma is reformáció – azaz megújulás – történik.

Ittész János
Ny-DEEhker. püspök

**Kendeh Gusztáv, a keszthelyi gyülekezet felü-
gyelője, az országos Zenei Bizottság vezetője. Gyülekezeti el-
nöktársa, Honthegyi Zsolt lelkész kérdezte életéről,
munkájáról, zenéről és szolgálatról.**

1. Magadról?

1944. júliusában születtem Nyár-
egyházán. Édesapám id. Kendeh
György evangélikus lelkész volt.
Gyermekéveim meghatározó ese-
ményei és helyszínei a családot ért
kényszerintézkedések voltak. Édes-
apám internálása és a család kite-
lepítése. Általános iskolai tanulmányaimat végül Buda-
pesten fejeztem be és ott jártam középiskolába is. Ekkor
már komolyan foglalkoztam zenetanulással, majd ezen a
területen tanultam tovább Szegeden a Zeneművészeti Szak-
középiskolában, ahol 1967-ben fuvola-szolfézs szakon ta-
nári képesítést szereztem. 1967-től Keszthelyen a Városi
Zeneiskolában dolgoztam 17 éven keresztül, majd 22 évig
Tapolcán a zeneiskola igazgatójaként dolgoztam nyugdíjba
vonulásomig, 2006-ig. 1968-ban nősültem meg, feleségem,
Pető Éva szintén zenetanár. Három fiú gyermekünk szüle-
tett Gusztáv, Zsolt és László, akik már évek óta élnek önálló
felnőtt életüket. Jelenleg 5 unokánk van.

2. Mikor, hogyan kerültél kapcsolatba a zenével?

Amikor a kitelepítés után ismét Budapesten éltünk ak-
kor vált lehetségessé, hogy valamilyen hangszer tanulását
elkezdjem. A kelenföldi ifjúságba ismertem meg Pröhle
Henriket, aki akkor már zeneakadémista volt és fuvola já-
tékkát csodálattal hallgattam és hatására én is ezt a hang-
szert választottam. Később is sok segítséget kaptam Tőle.
Középiskolás éveim alatt végig fuvoláztam a IX. kerületi
Zeneiskolában Jantó Bertalan tanár úr irányításával. Zenei
ízlésem alakulásában sokat jelentett az a nagyon szoros
baráti kapcsolat, ami a Kotsis – családhoz fűzött, ahol min-
den gyermek muzsikált és rengeteg zenét hallgattunk és
természetesen mi magunk is sokat játszottunk együtt. Érett-
ségi után Szegedre kerültem, ahol előbb a szakközépisko-
lai záróvizsgát kellett letennem, majd a szaktanárképzőben
1967-ben szereztem meg tanári képesítésemet.

3. Hogyan lettél a Keszthelyi Evangélikus Gyülekezet felügyelője?

Ifj. Hafenschér Károly lelkész keszthelyi szolgálati ide-
je alatt alakult szorosabbra kapcsolatunk a gyülekezettel.
Ekkor lettem presbiter. Véghelyi Antal lelkész úr lem-
ondásával igen nehéz helyzetbe került gyülekezetünk,
mivel nem sokkal korábban meghalt Ritter felügyelő úr. Se
papja, se felügyelője nem volt akkor a gyülekezetünknek. A
megüresedett lelkészi állás betöltését többen is szerveztük,
segítettük, szorgalmaztuk.

Szeker Éva lelkész nő beiktatásakor új presbitériumot
is választott a gyülekezet és akkor választottak meg fel-
ügyelővé. Ennek most már lassan több mint húsz éve.

4. Beszélj az egyházzenei bizottság munkájáról?

Egyházunk Zsinatának munkájában több cikluson keresz-
tül részt vettem, illetve most is részt veszek. Mint zsinati
tagot választottak meg a Zenei Bizottság vezetőjének. Nagy
örömmel és lelkesedéssel végzem ezt a munkát, hiszen lá-
tom, hogy e területen is milyen sok tennivaló van és mi-
lyen sok helyen kell segítség e munkához. Nem csak anyagi
segítségre, gondolok, hanem szakmai támogatásra is, ami
szintén sokszor szükséges. Ezért igyekszünk kiadványokat
megjelentetni, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű ze-
nei anyag álljon rendelkezésre a munkát végzők segítésére.
Az anyagi támogatást pályázatúton keresztül tudjuk eljut-
tatni az jogos igénnyel jelentkezőkhöz. Két területen tudjuk
anyagilag támogatni a gyülekezetek egyházzenei munkáját.
Egyrészt zenei együttesek működtetése, zenés áhítatok sz-
ervezése stb, a másik terület az orgonák állagának megóvá-
sa, szükséges kisebb-nagyobb javítások anyagi fedezetének
biztosításával.

A beérkező szép számú pályázat bizonyítja, hogy szükség
van ilyen lehetőség biztosítására, sőt sokkal nagyobb összeg
is megfelelő célt szolgálna, de sajnos most csak ekkora ke-
retet tud biztosítani az Országos Egyház költségvetése.

5. Mit gondolsz Luther és a zene kapcsolatáról.

Egyházzenei honlapunkon található két Luther idézettel
tudok erre válaszolni:

*„Én magam mindig szerettem a zenét; kinek van tehetsége
e művészethez, az jó természetű, alkalmas minden feladatra.
Zenét kellene tanítanunk iskoláinkban; az iskolamesternek
bírnia kell a zenét is, vagy előtte meg nem áll; amiként
olyan fiatalemberek se prédikálhassanak, kik nem kellően
gyakorlottak a zenében.”*

*„Amikor a természetes musica a művészet által kidom-
borodik és csiszoltá válik, akkor látjuk és tapasztaljuk
csak igazán nagy csodálkozással részben (mert teljesen fel-
nem fogható és meg nem érthető) Istennek nagy és töké-
letes bölcsességét az Ő csodálatos művében, a musicában,
amelyből főként az a különös és bámulatos, hogy valaki
egyszerű dallamot vagy tenort énekel (amint a musicusok
nevezik) a dallam mellett pedig három, négy vagy öt más
szólam is énekel, és ezek a szólamok ujjongva játszanak és
ugrándoznak ez egyszerű dallam vagy tenor körül, és sok-
féle móddal és hangzással csodálatosan ékesítik és díszítik
a dallamot, és mintegy égi kartáncot lejtének. Ennek okáért
azoknak, akik az ilyesmihez értenek valamelyest, s általa
megilletődnek, hevesen csodálkoznunk kell, és azt kell gon-
dolnunk, hogy nincs a világon bámulatosabb, mint az ilyen
sok hanggal díszített ének”.*

123

Valentin Morandini 1887 február havában, Csáktornyan készítette a Gyékényesi Evangélikus Gyülekezet új templomának tervrajzát. A 2010. szept.

11-i hálaadó istentisztelet, néhány év híján, három jeles ünneplésre méltó alkalmat fog össze. Az egyházközségnek három év múlva lesz 200 éves anyagülekezeti jubileuma. A szép neo gót stílusú templom 125 éves lesz 2012-ben. Ez év szeptemberétől pedig kívül, belül, környezetében megújulva kíván erőt adó méltó lelki hajlék lenni templomunk, az ide betérő gyülekezeti tagok és minden ember számára.

A 123 év során sok megpróbáltatás érte az Isten házáat. Nemcsak az idő vasfoga miatt szorult újra és újra tatarozásra, de volt a községben tűzvész, földrengés, mely „fia tornyokat” ledobálta, 2. világháborús károk, melynek robbantása halálra ítélte volna a templomot, de „csak” az orgona semmisült meg, a toronysisak kapott repeszeket, a hajó első boltíve szakadt be és a tetőzet nyílászárók sérültek jelentősen. Urunknak hála, mindezeket gyors javítás, majd 1960-ban, 1964-ben, egy nagyobb felújítás orvosolta. Szűkösebb anyagi körülmények közt, de igazi szívből jövő, hitből fakadó adakozással újulhatott meg az egyházmegye legnagyobb és számunkra legszebbnek tartott temploma 1986-88 között. Az elmúlt 22 évben is a jó gazda igyekezetével kívánta megővni, szépíteni a közösség templomát. Ezt jelzi egy kihalt gyülekezet orgonájának vétele, felújítása, székek, szőnyegek, terítők, emléktáblák, úrvacsorai eszközök, belső külső javító festés, vízvezetés a tetőszerkezet fedésének, a héjazatnak teljes cseréje, új mívesen tervezett és kivitelezett, szószék és oltár elválasztó készítése. S mindeközben lehetőség nyílt a régen templomhoz kapcsolódó lelkészlakás gyülekezeti házzá alakítására, felújítására. Sok szép gondolat, megvalósításra kész vezetőség és gyülekezet munkálkodott mindezen, a szüntelen és megállíthatatlannak látszó fogyás ellenére is. Csak hálát adhatunk mindezért Urunknak, aki akaratot-erőt adott, anyagi és tevékeny segítőkészségre mozgósított és elképzeléseinknél, megérdemelnél sokszor gazdagabban megajándékozott.

S most a minden ízében megújult gyönyörű templom hálaadásra hívja az együtt örülőket a lelki felüdülésre, lelki feltöltődésre várókat. A 123 év után érdemes számba venni a 2 éve benyújtott pályázatot követően, hogyan sikerült mindezt megvalósítani. A döntés, egy presbiteri közgyűlési alkalmon, még az sok összehangolást igénylő gondolat,

olykor vita ellenére is egyszerű, hisz ki ne szeretné, hogy a község ékessége a gyülekezet lelki otthona megújuljon. De amíg ez megtörténik valóság lesz az nagyon rögzös út. Az első lépéstől az utolsó számla kifizetésig, a társadalmi munkákkal együtt, 22 millió Ft-ba került a templom felújítás, aminek örvendezhetünk.

Felsorolni is sok mi minden készült. Templom előtti oda nem illő kerítés bontása, új készítése, a régi kerítés, bejárati kapu, ajtó teljes felújítása. Főbejárat előtti térkövezés, lépcső átalakítása, előtető készítés, az oldalajtó előtt járó

lapozás és mindkét bejárati ajtó cseréje. Vaskolatjavítás, festés a lábazattól a kis tornyok csúcsáig. A bejárati kis tornyok és minden támpillér vörös rézzel fedése. A torony és hajó ablakok festése villámhárító teljes felújítása, Észak-nyugati oldalon drén csöves víz elvezetés. Teljes belső festés, ablakok, karzat mellvéd mázolása az elektromos hálózat felújítása. Az értékes Jakobey Károly festette oltárkép restaurálása hozzáértő szakemberrel. A hajórészben és a karzaton a padok és az aljzat festése társadalmi munkában a gondnok és a felügyelő úr irányításával, odaadó munkájával. Új futószőnyeg vásárlás, oltárgyertya égők felújítása. Gyülekezeti

házunk nyílászáróinak, tornác faszerkezetének mázolása s az udvarfelőli falfelületének festése. A munkák közben szakértő mérnökök, felújítást végző kivitelezők, gyülekezeti tagok s a gyülekezet vezetői minden mozzanatnál javaslattal éltek, mit lehetne szebben jobban megvalósítani és az épülés szépülés közben mi az ami még felújításra szorul.

Egy ilyen kis gyülekezet nagy beruházásához az anyagi háttér biztosítása sem egyszerű. A legnagyobb segítséget az EU-s pályázati lehetőség adta, a Leader csoporton keresztül az Országos Egyház megelőlegezett támogatásával. Az oltárkép restaurálásához jelentős segítséget kaptunk a Nyugati-/Dunántúli/ Kerületi Püspök Úr jóvoltából és a Gyékényesi Mezőgazdasági ZRT-től. Nem csekély összeg, ami az egyházközség pénztárát terhelte és a társadalmi munka értéke is jelentős. Köszönet mindezért azoknak, akik segítettek minket. A pályázat elkészítéséért, gondozásáért a kivitelező INDA Kft szakembereinek és munkásainak az egyházmegyei építési bizottság elnökének a KANIZSABER kft műszaki ellenőrének, a restaurátornak és mindazoknak akik segítettek munkánkat.

A rögzös út nehéz állomásairól majd máskor készül beszámoló, most örvendezünk a megújult Isten házában, s köszönjük a Mindenek Urának. SDG. /Egyedül Istené a dicsőség/

Smidéliusz Zoltán lelkész

Együtt hulltunk térde

Aratási hálaadó istentisztelet Somogydöröcskén

Somogydöröcske szintiszta evangélikus falu volt. Úgy mondják, egy emberöltővel ezelőtt csak a kanász beszélt magyarul. Ám a nagy lutheránus sváb önérzet megbosszulta magát. A II. világháború után kitelepítették a svábokat. Hét évvel ezelőtti szolgálatom megkezdésekor 18 evangélikus élt a faluban. S az itt élő alig kétszáz ember között máig kézzelfogható a megöröklött feszültség. Meghurcolt sváb evangélikusok, betelepített felvidéki katolikusok, betelepült reformátusok magyarok közé az évtizedek alatt kemény ékeket vertek.

Hogyan lehet ezeken lazítani, összefogva, szeretetben együtt élni? Talán úgy, amint az történt 2010. augusztus 21-én, az evangélikus templomban. A nagyvárosokban ismeretlen, vidéken több helyütt máig élő aratási hálaadó ünnep adott al-

kalmat a közösség őszinte megélésére. Egy falubeli testvér javaslatára meghirdettük nem csak az evangélikusok számára: aki köszönetét valamely terménnyel, személyes dologgal szeretné kifejezni, hozza el. Bevallom, erős kétségek között közeledtem a templom felé: vajon kerül-e valami az oltárra? Legnagyobb meglepetésemre nyolc ember fogadott a díszítéskor: idős és fiatal, katolikus, református és evangélikus, fővárosi főorvos és iskolázatlan falubeli – EGYÜTT! S mennyi minden került az oltárra! Az istentisztelet napján már betöltötte a templom levegőjét a gyümölcsök, zöldségek és virágok illata. A közel nyolcvanfős gyülekezet tanulta és tanította egymás énekeit: Járuljunk buzgó hálaadással... Tebened bízunk eleitől fogva... Téged, Isten dicsérünk...

A Jézus Krisztusba vetett hitünk közösségformáló erejét és örömét talán az a pillanat fejezte ki leginkább, amikor a 6. századi ókeresztény ősi himnusz mélybe hulló dallamával együtt a szolgálattevők is térdre rogytunk – EGYÜTT! Dr. Sipos Imre S.J.P. szerzetes rendszeresen térdet hajt, ám Botos Andrea református lelkésztestvérem életében talán soha korábban. Most mégis megtörtént! Isten színe előtt tudva magunkat, mindhárman térdet hajtottunk!

Öröm, büszkeség, hála és remény járt át. Öröm, hogy ilyen, Jézus iránti őszinte alázattal szolgáló társak között lehetek. Büszkeség, hogy evangélikusként helyet és otthont biztosíthattunk mindennek. Hála, hogy minderre Isten lehetőségét adott, és további áldását kérhettük. S remény, hogy a felekezetek közé emelt falak omolhatnak, a szívek közé vert ékek lazulhatnak.

Úgy hiszem, éppen ez a feladatunk. Összefogni a maroknyi keresztyéneknek. Csak így lehet reménységünk! Ámde így biztos reménységgel kérhetjük Isten Szentlelkének vezetését, áldását életünkre! Bárcsak sok helyütt, a sűrű hétköznapi életben is lenne bennünk elegendő Isten iránti alázat, engedelmeség és szeretet - összefogni, térdre rogni, együtt imádkozni!

Szigethy Szilárd lelkész, Tab

Várjuk a gyülekezeti beszámolókat, egyéni biznyságtételeket, hozzászólásokat, verseket, rövid novellákat a szerkesztőség címére, lehetőleg elektronikus formában.

Következő számunk karácsonykor jelenik meg!

Nyáresti ünnep Zalaszentgróton

Vidám, nyári esti koncertre gyülekezett össze a népesnek mondható közönség augusztus 11-én Zalaszentgróton az evangélikus templomban. Az esemény több szempontból is rendkívüli volt. Egyrészt a városban élő 30-40 fős evangélikus gyülekezet nagy szervezéssel és kiadós megvendégléssel készült. A lelkes kis csapat hetek óta készítette elő ezt az alkalmat. Szponzorokat keresett, meghívókat hordott szét, személyes meghívással erősítve ezen este fontosságát. Ezért köszönthette a gyülekezet lelkésze az egybegyűlteket minden felekezet köszöntésével.

Másrészt a mezőberényi gyülekezet fúvós taborának tagjai érkeztek erre az estére. 2001 óta működik Mezőberényben az evangélikus rézfúvós együttes. Szakmai irányítását Matajsz János harsonaművész, a helyi zeneiskola vezetője végzi. A fúvóskör létrejött a Mössingeni CVJM/ KIE Posuanenchor vezetőinek köszönhető. Daniel Speidel és Karl - Martin Haug együttesen tartják kézben a partnerkapcsolattal összefüggő feladatokat. A mezőberényiek munkáját hangszerekkel, kottákkal segítik. Mindeketten vezénylik is az együttest. Most 25-en látogattak el a táborba. A két csoport évente egy hetet tölt el, melynek középpontjában a zenekari próbák, közös felkészülés áll, általában napi 3-4 órát fordítanak a gyakorlásra, a délutánok és esték folyamán kirándulások, kulturális programok segítenek a pihenésben. Ebben az évben Várpalotán volt a záró koncert. A magyar-német csoport összesen 40 felnőttből és 10 gyermekből állt.

Harmadrészt, e kettő összességéből jótékonyági koncert született. A gyülekezet jelentős támogatást kapott a helyi Önkormányzattól épületeinek körbekerítéséhez. A saját erőhöz való eddigi támogatásokat ezzel az ajándékkal próbálta megköszönni, illetve további adományokat összegyűjteni.

A koncerten korálfeldolgozások és egyedi művek is elhangoztak az összetett zenekar előadásában három karmester vezetésével. Az igehirdetésben pedig Zákeus történetén keresztül Lázárné Skorka Katalin mezőberényi lelkész a Jézusra való nyitottságra hívta fel a figyelmet.

Ezek eddig azonban csupán a száraz tények. Amitől ez az este több volt egy jótékonyági hangversenynél az nem az, amit a gyülekezet előkészített, nem a fúvósok odaszánása, még csak nem is az összegyűlt jelentős adomány, hanem az, amit Isten jelenléte adott a zene összhangján, a korálfeldolgozások alatt való éneklés összecsendülésén, az Ige megszólalásán és a testvéri közösség megélésén keresztül.

Koczor György lelkész

Gyerekek! Vegyük kézbe újra a Bibliát!

Keressétek ki a következő igehelyek megfelelő szavait, és a szavakból egy másik igét rakhattok össze!
(A Magyar Bibliatársulat újfordítású Bibliáját használjátok!)

Sok erőt, szorgalmat a 2010/2011-es tanévre!

- 1) 1Sám 3,1 igevers 6. szava:
- 3) 1Móz 1,4 igevers 4. szava:
- 5) Lk 15,21 igevers 9. szava:

- 2) Péld 4,11 igevers 2. szava:
- 4) Jn 17,24 igevers 30. szava:
- 6) Zsolt 19,10 igevers 3. szava

Keressétek ki, hol található ez az Ige a Bibliában!

(A leggyorsabban itt találhatod meg: <http://www.kereszteny.hu/biblia/>)

Az aradi vértanúk utolsó mondatai

Isten adta a szívet, lelket nekem, amely népem és hazám szolgálatáért lángett.

Vécsey Károly

Nemsokára Isten legmagasabb ítélőszéke elé állok. Életem parányi súly csupán, de tudom, hogy mindig csak Őt szolgáltam.

Török Ignác

A mai világ a sátán világa, ahol a becsületért bitó, az árulásért hatalom jár. Csak egy igazi forradalom, a világ új forradalmi embersége söpörheti el ezt az átkozott, meghasonlott világot.

Schweidel József

Minket az ellenség dühös bosszúja juttatott ide.

Poeltenberg Ernő

De rettenetes volna most az elmúlásra gondolni, ha semmit sem tettem volna az életemben! Alázatosan borulok Istenem elé, hogy hőssé, igaz emberré, jó katonává tett.

Nagy-Sándor József

A világ feleszmél majd, ha látja a hóhérok munkáját.

Leiningen-Westerburg Károly

Tegnap hősök kellettek, ma mártírok... Így parancsolja ezt hazám szolgálata.

Dessewffy Arisztid

Ki tehet arról, hogy ilyen a magyar sorsa? Krisztus keresztje tövében érett apostollá az apostolok lelke, és bitófák tövében kell forradalmárrá érni a magyar lelkeknek.

Lázár Vilmos

Krisztus keresztje és a bitófa oly rokon! És az isteni áldozat mellett oly törpe az én áldozatom!

Láhner György

Milyen különös, hogy Haynau bíró is keresztény és én is az vagyok. Csak az ördög keverhette így össze a kártyákat.

Knézich Károly

Istenem, az újkor ifjúsága egész ember lesz-e? Árpádok dicső szentjei, virrasszatok a magyar ifjúság felett, hogy Krisztusé legyen a szívük és a hazáé az életük.

Kiss Ernő

Legyőztük a halált, mert bármikor készek voltunk elviselni azt.

Damjanich János

Szolgáltam, szolgáltam, mindig csak szolgáltam. És halállal is szolgálni fogok. Forrón szeretett magyar népem és hazám, tudom, megértik ezt a szolgálatot.

Aulich Lajos

Damjanich János tábornok imája

„Ima kivégeztetésem előtt, 1849. október 5-ről 6-ra virradóra

Mindenség ura! Hozzád fohászok! Te erősítettél engem a nőmtől való elválás borzasztó óráiban, adj erőt továbbra is, hogy a kemény próbát: a becstelen, gyalázatos halált erősen és férfiasan állhassam ki. Hallgasd meg, ó, Legfőbb Jó, vágyteli kérésemet! Te vezettél, Atyám, a csatákban és ütközetekben – Te engedted, hogy azokat kiállhassam, és a Te védelmező karod segített némely kétes küzdelemből sértetlenül kilábolni – dicsértessék a Te neved mindörökké!

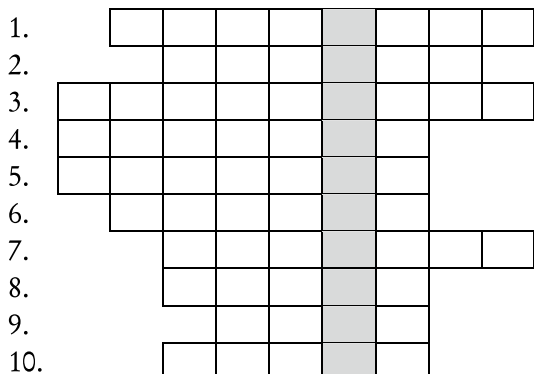
Oltalmazd meg. Mindenható, az én különben is szerencsétlen hazámat a további veszedelemtől! Hajlítsd az uralkodó szívét kegyességre a hátramaradó bajtársak iránt, és vezérelj akaratát a népek javára! Adj erőt, ó, Atyám, az én szegény Emíliámnak, hogy beválthassa nékem adott ígéretét: hogy sorsát hitének erejével fogja elviselni.

Áldd meg Aradot! Áldd meg a szegény, szerencsétlenségbe süllyedt Magyarországot! Te ismered, ó, Uram, az én szívemet, és egyetlen lépésem sem ismeretlen előtted: azok szerint ítélt fölöttem kegyesen, s engedj a túlvilágon kegyes elfogadást találnom. Ámen.

Damjanich, Emíliának vigasztalásul”

Rejtvény kicsiknek és nagyoknak

LUTHER – REJTVÉNY

A kétjegyű mássalhangzók betűit külön négyzetekbe írjuk!
A rejtvény megfejtése a szürke mezőben olvasható.

Meghatározások:

1. Luther rendfőnöke, barátja, lelkipáterje.
2. „... LOVAG” néven élt Luther Wartburgban.
3. Luther szerzetesrendje.
4. Luther egyik műve, amit családi használatra írt. A Tízparancsolat, a Miatyánk, az Apostoli Hitvallás magyarázatát is tartalmazza.
5. Ez volt Luther anyjának családi neve.
6. Ilyen pályára szánta Hans Luther a fiát.
7. ...beszélgetések: Luther egyik ismert műve
8. Így nevezzük az evangélikus, verses, gyülekezeti éneket.
9. Ennek a szentnek a segítségét kérte Luther a viharban.
10. Büntetéselengedés, pénzbeli ellenszolgáltatás fejében lehetővé vált a büntetés rövidülése, vagy elengedése

A reformáció kora

Az alábbi táblázatban a reformáció korának egy-egy nevezetes személye, tárgya mutatkozik be.

Haladjunk vízszintesen, és próbáljunk minél kevesebb információ segítségével rájönni, hogy kiről, vagy miről szól a jellemzés. Saját pontszámunkat is lejegyezhetjük. A maximális pontszám: 25 pont.

5 pont	4 pont	3 pont	2 pont	1 pont	Saját pontszám
Nem szeretem a hering szagát.	Otthont varázsoltam a Fekete Kolostorból.	Eredetileg apáca voltam.	Értettem a sörfőzéshez, a kertészkedéshez, szívesen láttam a vendégeket.	Hat gyermekem született.	
19 évesen már egyetemi tanárként történelmet és retorikát oktattam.	Nevem jelentése: Fekete föld	Megfogalmaztam az ágostai hitvallást.	Hasonlóan Lutherhez a wittenbergi egyetemen tanítottam.	Luther barátja és közvetlen munkatársa voltam.	
Wartburg várában születtem.	Eredetileg görög voltam, s németté is lettem.	Három hónap alatt készültem el.	Az első kiadásomat három hónap alatt elkapták.	Luther lefordított.	
Egy papírdarab voltam, mégis sokak szemében sokat értem.	Johann Tetzel is árusított.	Aki vett egyet belőlem büntetéselengedést vásárolt.	Luther nagyon felháborodott, amikor értesült rólam.	Megvettek, hogy a rokonok ne szenvedjenek a tisztítóútzben.	
Felkavartam az egyházi életet.	Ma már „kapuba írva” olvashatsz.	1517. októberében születtem.	Olyan gyorsan terjedtem, mintha „angyalok vitték volna szét”.	Kiszögeztek a wittenbergi vártemplom ajtajára.	
ÖSSZPONTSZÁM					

Aki legalább 25 és 22 pont között teljesített annak gratulálunk, kiválóan emlékszik a reformáció néhány fejezetére. Aki most kevesebb pontszámot ért el, az se búsuljon! Kiváló könyvek szólnak a korszakról, érdemes ezeket (újra) kézbe venni!

Megfejtések: 1. Bora Katalin / 2. Melancthon Fülöp / 3. Újszövetség, amit 1522-ben fordított Luther / 4. Búcsúcédula / 5. A 95 tétel

Összeállította: Szigethyéné Szenteczki Katalin

ORSZÁGOS EVANGELIZÁCIÓ

2010. október 9. szombat, 10–16 óráig,
Budapest, Deák téri evangélikus templom

„Krisztus szabadságra szabadított meg minket...” (Gal 5,1)

09:45 Éneklés a Credóval

10:00 Evangelizáció

„Krisztus szabadságra szabadított meg minket...” – Ribár János
Énekes-zenes bizonyágtétel – a kiskőrösi Gospel Sasok

11:15 Szekciók, kerekasztal-beszélgetések

Add a kezed – ír keresztyén dalok – D. Kiss Ildikó és az Éiri együttes (templom)
Babits Mihály: Jónás könyve – Banka Gabriella előadóművész (a gimnázium díszterme)
Mit tanít Luther a szabadságról? – Isó Dorottya (gyülekezeti terem)
A nemzet szabadulása – Lupták György (alagsori tornaterem)
Hagyományos bibliakör az igehirdetővel – Ribár János (12-es tanterem)
Hitünk és egészségünk – Dr. Koch Béla családszakorvos (tornaterem)
Krisztusi szabadsággal a misszióban – Deák László (gyülekezeti kisterem)

12:30 Ebédszünet (az egyház szerény vendéglátást biztosít)

14:00 Tanúságtétel

Immánuel zenekar

Blaskó Péter Jászai Mari-díjas érdemes művész, a Nemzeti Színház tagja

15:00 Evangelizáció (úrvacsorával)

„Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Gal 5,14) – Lupták György

15:45 Zárszó, áldás – Gáncs Péter

Az alkalomra mindenkit szeretettel vár a Magyarországi Evangélikus Egyház.

Kapernaum

A Somogy-Zalai Evangélikus
Egyházmege lapja

MEGJELENIK EGY ÉVBEN NÉGYSZER

Felelős kiadó: Szemerei János
esperes

Felelős szerkesztő: Koczor György

Telefon: +36 20/824-3444

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

A szerkesztőség címe:

8932 Zalaistvánd,

Arany János tér 2.

Készült az Asperján Nyomdában

(Zalaszentgrót, Batthyány u. 5.)